

Digitální dozvukový procesor

ALESIS Nanoverb 2

Autor recenze: Luděk Oravský

Zdá se to až neuvěřitelné, ale dozvukový procesor Alesis Nanoverb je tu s námi (s námi zvukaři a muzikanty) téměř dvě dekády. Tento malý, nenápadný a hlavně cenově dostupný digitální procesor byl kdysi navržen proto, aby si i ten nejobyčejnější zvukař v té nejposlednější víscce toho nejzapadlejšího kouta naší planety mohl do své výbavy pořídit kvalitně znějící reverby a jednou provždy tak zapomenout na možná sice dobře znějící, nicméně trochu jednobarevné páskové echo.

DŮSLEDKEM mohutného rozmachu digitální techniky a svižného postupu vpřed (pokud jde o vývoj digitálních zvukových procesorů), je dnes kromě jiného stav, kdy jsou všelijaké digitální dozvukové jednotky už dávno pevnou součástí celé řady zvukových zařízení. Přesto Nanoverb nejenže nezmizel v propadlišti „audio dějin“, ale nyní dokonce přichází ve své dokonalší podobě jako Nanoverb 2.

Alesis Nanoverb 2 si zachovává vzhled svého předchůdce a v zásadě také shodně uspořádání ovládacích prvků. Přední panel (zleva doprava) vypadá následovně: první je potenciometr Input pro nastavení vstupní úrovně, který doplňuje LED kontrolka s označením Signal, rozsvěčující se červeně při signálových špičkách a signalizující tak přebuzení. Druhým ovladačem v řadě je potenciometr označený Mix, kterým se tradičně nastavuje poměr mezi přímým, neupraveným signálem a mezi signálem efektu. Třetí ovladač je označen Output a celkem logicky slouží k nastavení výstupní úrovně z procesoru. Čtvrtým ovladačem v řadě je největší knoflík procesoru, otočný kódér, jímž se vybírá jeden ze 16 dostupných typů efektů. K němu náleží pátý a poslední otočný ovladač, kterým se v 16 polohách mění parametry vybraného efektu. Toť vše, žádné zbytečnosti, prostě klasické, jednoduché ovládání digitálního dozvukového procesoru.

Zadní panel si zabraly potřebné konektory. Prvním zleva je konektor pro připojení dodaného napájecího adaptéru. Dále následuje pětice konektorů 1/4". Řada začíná konektorem s popiskou Bypass Footswitch a i anglického jazyka neznalí uživatelé celkem snadno vydedukují, že jde o vstup, kam lze připojit standardní nožní spínač, kterým je možné

navolený efekt zapínat a vypínat. Zbývající čtyři konektory 1/4" jsou po páru přiřazeny vstupům a výstupům levého a pravého kanálu. Konektory jsou zapojeny nesymetricky a dovolují celkem tři režimy provozu. V první řadě se jedná o režim stereo: signál levého a pravého kanálu přivedeme na odpovídající vstupní konektory a tentýž signál upravený některým z efektů procesoru pak odebíráme z výstupů pro levý a pravý kanál. Další režim umožňuje přivést do Nanoverbu mono signál (v tomto případě vždy do vstupního konektoru levého kanálu) a výsledný, procesorem vytvořený stereo signál pak odebíráme z levého a pravého výstupního konektoru. Pokud je z nějakého důvodu vyžadován čistě mono provoz (například při začlenění do efektové smyčky kytarového zesilovače), použijeme pouze konektory levého vstupu a výstupu.

Jak Nanoverb 2 zapojit už tedy víme, dál nás bude zajímat, jaké efekty máme k dispozici. Bylo už řečeno, že procesor nabízí 16 základních dozvukových a prostorových efektů. Jsou to: HALL1, HALL2, HALL3, SPRING1, SPRING2, TAPE, PLATE1, PLATE2, TREMOLO, CHORUS, FLANGER, DELAY, kombinace REVERB+DELAY, REVERB+FLANGER, REVERB+CHORUS a ROTARY. Všechny tyto efekty volíme tím největším knoflíkem

- **Distributor:** Praha Music Center
Ocelářská 937/39
190 00 Praha 9
Tel.: 226-011-140
distribuce@pmc.cz www.pmc.cz
- **Doporučená cena:** 2 690,- Kč
- www.alesis.com

na čelním panelu Nanoverbu2. Každý z těchto 16 základních efektů lze modifikovat na šestnáct způsobů pomocí ovladače Program. Uživatel tak získává pěkných 256 možných kombinací, k jejichž „zkrocení“ stačí pouhé dva otočné ovladače, žádné displeje, žádná menu. Pro někoho jistě poněkud spartánské vybavení, ale možná právě toto jednoduché a účelné ovládání přispělo k rozšíření a obecně oblíbě původního Nanoverbu. Uživatel nemusí listovat nabídkami, nemusí procházet skrze menu a podmenu, aby mezitím dávno zapomněl, které ze zkoušených nastavení se mu líbilo nejvíce. U Nanoverbu2 stačí pouze otáčet dvěma knoflíky a dobře poslouchat. Koneckonců stejný systém ovládání interní efektové jednotky se také úspěšně zabydlel v kategorii kompaktních mixážních pultů a powermixerů.

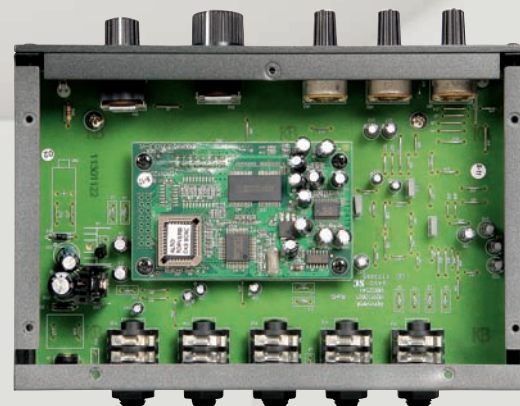
Od úvodních řádků tohoto článku se nám neustále připomíná původní Nanoverb, přímý předchůdce popisovaného Nanoverbu2. Je to myslím logické a zkrátka není možné se tomu vyhnout. Pojďme se tedy podívat rovnou, jaký je mezi nimi rozdíl, a jaký pokrok Nanoverb2 přináší. Ovládání a design zůstal, jak jsme si už řekli, v zásadě zachován, a proto je téměř jisté, že ty zásadní změny, kvůli kterým stálo za to přivést na trh Nanoverb2, byly provedeny v samotném srdci zařízení, v digitálním efektovém procesoru. Na internetu jsem vypátral technické parametry původního Nanoverbu; jejich srovnání s parametry Nanoverbu2 hovoří jasnou řečí (viz přiložená tabulka).

Pohled do tabulky vybraných parametrů potvrzuje, že zatímco signálová trasa Nanoverbu2 zůstala prakticky totožná jako u původního Nanoverbu, byl výrazně zvýšen výkon digitálního efektového procesoru. Dá se tedy očekávat rychlejší odezva a vykreslování efektů v reálném čase, a tudíž i mnohem věrnější a realističtější podání zvuků jednotlivých předvoleb. Možná je jen škoda, že pro účely tohoto testu nebyl k dispozici i původní Nanoverb; pak by bylo možné srovnání zvukových vlastností obou sourozenců na vlastní uši, což by jistě bylo zajímavé. Tento článek ale patří hlavně Nanoverbu 2, nezbývá, než procesor zapojit a zkusit, co dovede. Jako klasickou externí efektovou jednotku jsem Nanoverb 2 naprosto klasicky zapojil do efektové smyčky analogového mixážního pultu Tascam M-200 Series. Výstup z efektové sběrnice pultu jsem poslal do levého vstupu na Nanoverbu 2 a oba výstupy z Nanoverbu2 nakonec propojil s příslušnými konektory návratů z efektu na mixážním pultu. Od této chvíle jsem mohl signál z každého vstupního mono kanálu na mixážním pultu pohodlně odesílat do Nanoverbu2. Procesor byl takto zapojen jako paralelní efekt,

proto jsem potenciometr Mix vytočil úplně doprava na plně efektem upravený zvuk. Standardní a naprosto jednoduché, žádných dalších komplikovaných nastavení nebylo zapotřebí.

Nanoverb2 nemá síťový vypínač a zapíná se připojením napájecího adaptéru do zásuvky. Jako výchozí nastavení ovladačů signálové trasy v daném propojení se mi osvědčilo toto: potenciometr Input na 12 až 2 hodiny a potenciometr výstupní úrovně z Nanoverbu2 naplno. Dál jsem si potřebné úrovně řídil a dorovnával pomocí potenciometrů odesílání do efektu přímo na „šavli“ mixážního pultu a případně také pomocí potenciometrů úrovně trasy návratu z efektu na pultu.

A jaké jsou samotné efekty Nanoverbu2? Pokud jsem mohl posoudit, tak velmi dobré. Podání efektů je velmi realistické, čisté, transparentní a vesměs pěkně „živé“. Některé typy efektů, jako například všechny hally, delay a delay/reverb, dokážou být navíc pěkně „tučné“ a „tekuté“. Záleží ovšem dost na vybuzení signálové trasy Nanoverbu2. Těsně na hranici,

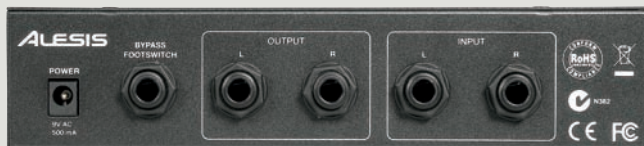
kdy se začíná rozsvěcet červená LED dioda Signal jsou efekty „nejtučnější“ a dokážou dodat zvuku pěknou hmotu. Výraznější je to na stopách kytar, jejichž průměrná hlasitost je vyšší, než například u bicích, kde LED diodu rozsvěcují krátké signálové špičky, a kde průměrná hladina signálu zůstává dost nízká. Dá se to samozřejmě dohnat dynamickou úpravou (kompresí/limitací) signálu ještě před odesláním do Nanoverbu2...

Deskové efekty Plate jsou pěkně táhlé a zároveň jasné, brilantní, dokážou dát lesk zastřenějším zvukům. Oceňuji také efekt Tape.

	ALESIS	Alesis Nanoverb	Alesis Nanoverb 2
Technické parametry		ROOM, DELAY, FLANGE	FLANGE, DELAY, DEL.RVB, FLANGE.RVB
Frekvenční rozsah		20 Hz – 20 kHz, +/- 1 dB	20 Hz – 20 kHz, +0,5/-1,5 dB
Dynamický rozsah		> 90 dB podle křivky A	> 90 dB podle křivky A
Max. vstupní úroveň		+10 dBV	+9 dBu
Max. výstupní úroveň		+17,5 dBu	+9 dBu
AD převodník		18bit Sigma-Delta, 128násobné převzorkování	1Bit Sigma-Delta
DA převodník		18bit Sigma-Delta, 128násobné převzorkování	1Bit Sigma-Delta
Rychlost procesoru		3 MIPS (milion pokynů za vteřinu)	12 MIPS (milion pokynů za vteřinu)
Interní rozlišení DSP		24 bitů	52 bitů
Interní paměť digitálního audia		1270 ms	3000 ms
Tovární předvolby		16	16

REVERB je zvukový efekt patřící do skupiny dozvukových hall efektů. Jde o simulaci „ozvěny“ resp. dozvuku uvnitř uzavřených prostor. Zvuková vlna je po dopadu na překážku částečně pohlcena a částečně se odrazí a tím vzniká informace o prostoru. Charakter dozvuku je určen nejen velikostí místnosti, ale také materiálovou a tvarovou skladbou interiéru. Velká studia mají díky množství nahrávacích místností možnost docílit přirozeného dozvuku jen volbou vhodného prostoru. Dozvuk je součástí přirozeného akustického prostoru. Je-li zvuk „suchý“ (bez odrazů), člověk ho vnímá jako něco nepřirozeného, proto se dozvuk vytváří uměle pomocí reverbu. Nejčastěji používanými druhy jsou pružinový (spring) či digitální hall.

Zdroj: Wikipedie

Tento se totiž opravdu hodně podobá skutečnému páskovému echu. Při nahrávání kytar stále využívám funkci echa na páskovém magnetofonu Revox PR99, proto jsem měl možnost přímého srovnání obou řešení a musím říci, že NanoVerb2 se opravdu snaží. Už jsem slyšel i výrazně slabší emulace páskového echa. Ze všech dostupných efektů se mi v daném

testovacím zapojení jako nejméně výrazné zdály efekty Rotary a Tremolo. Ne, že by byly špatné, ale tak nějak jsem očekával trochu výraznější podání. Obecně lze však říci, že v NanoVerb2 není efekt, který by se vyloženě nedal použít. Zvuková kvalita efektové jednotky je na vysoké úrovni a mezi 16 variacemi každého efektu si uživatel jistě některou vybere. Celkový výsledek bude samozřejmě ovlivněn tím, jaké typy signálů budou upravovány, zdali je NanoVerb2 zapojen v sérii se signálem nebo paralelně, případně to, je-li efektován komplexní smíchaný signál nebo jednotlivé nástroje

(stopy). Opravdu důležité je ovšem hlavně to, aby byla signálová trasa NanoVerb2 optimálně vybudována užitečným signálem. Slabý užitečný signál s velkými špičkami rovná se nezřetelný, špatně čitelný efekt. Příliš silný signál znamená přebuzení převodníků a celkovou degradaci výsledného zvuku. Zkrátka a dobře: při práci s NanoVerbem2 se vám také nabízí prostor pro vycizelování zvukařských dovedností a pro získání ostruh profesionála při práci se zvukem v reálném čase.

PreSonus

Ještě blíže k dokonalosti

StudioLive Remote

Aplikace pro bezdrátové ovládání mixu řady StudioLive pomocí iPadu.

PreSonus QMix

Aplikace pro bezdrátové ovládání monitorovacího mixu pro iPhone/iPodTouch.

PreSonus Smart Spectra™ Spectrograph

Grafický ekvalizer a nástroj pro redukci nežádoucích frekvencí ve vašem zvuku.

Navzdory vývoji, který přinesl (a čím dál víc prohlubuje) integraci digitálních efektových procesorů přímo do zvukových zařízení, a bez ohledu na stoupající podíl softwarových řešení zvukových efektů, není koncept samostatné externí efektové jednotky zdaleka mrtev. Stále existuje nezanedbatelný počet uživatelů, kterým zařízení, jakým je Alesis NanoVerb2, poskytuje uživatelské pohodlí, dovolující věnovat se důležitějším věcem, než listování a nastavování mnoho-úrovňových menu. Jako samostatný efektový procesor je Alesis NanoVerb2 maximálně flexibilním zařízením, které umožňuje snadné začlenění do zvukového řetězce, ať už je to ozvučovací PA systém, nebo třeba efektová smyčka kytarového zesilovače. Zařízení tohoto typu je vždy po ruce a vždy snadno nastavitelné. Původní NanoVerb se stal úspěšným a oblíbeným díky dobré kvalitě obsažených efektů i díky své dobré pořizovací ceně. Alesis NanoVerb2 v této linii úspěšně pokračuje – a vlastně jde ještě dál, protože, dle mého názoru, za „rozumné peníze“ přináší (dokonce!) ještě „více muziky“, než jeho předchůdce.

DISK Multimedia, s. r. o.
Výhradní distributor pro ČR a SR
www.disk.cz

deccart
www.deccart.cz

Ptejte se u našich obchodních partnerů:
ČR: AC Akustika, Audioteck, Music Pro Domažlice, Music City, Musicdata, Kytary.cz, Kropik Audio, Muzikant.cz.
SR: Proaudio, On Board, MelodyShop, Techhouse, Muziker.sk, Mediatech SK, Muzikus.sk.